

महाराष्ट्र राज्यातील पाणी पुरवठा योजनांसाठी
“पेयजल पाणी पुरवठा संजीवनी योजना” जुलै, २०१५
पासून राज्यात लागू करण्याबाबत .

महाराष्ट्र शासन

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक : पापुयो-२०१५/प्र.क्र.५५/ऊर्जा-५

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक : १९ नोव्हेंबर, २०१५ .

प्रस्तावना:-

महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनीतर्फे राज्यातील शहरी व ग्रामीण भागातील शासकीय व निमशासकीय पाणी पुरवठा योजनांना वीज पुरवठा करण्यात येतो. महावितरण कंपनीतर्फे सर्व शासकीय, निमशासकीय व महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण पाणी पुरवठा योजनांना मासिक वीज वापराची देयके देण्यात येतात. वीज देयके वसूलीसाठी विद्युत कायदा-२००३ अन्वये पाठपुरावा व कारवाई करण्यात येते. पाणी पुरवठा योजनांची चालू वीज बिलाचा भरणा न केल्यास त्यांचा विद्युत पुरवठा तात्पुरत्या स्वरूपात खंडीत करण्यात येतो. सद्यःस्थितीत बऱ्याच ठिकाणी नियमितपणे वीज बिलाचा भरणा न केल्यामुळे पाणी पुरवठा योजनांच्या थकबाकीमध्ये वाढ होत आहे.

२. राज्यात पडलेला अल्पसा पाऊस त्यामुळे निर्माण झालेली दुष्काळी परिस्थिती याचा विचार करता पिण्याच्या पाण्याचा मुद्दा हा अत्यंत गंभीर स्वरूपाचा विषय होत आहे. सबब, पाणी पुरवठा योजना सुरु असणे अत्यंत आवश्यक आहे.

३. महावितरण कंपनीतर्फे वीज बिलाच्या वसूलीसाठी नियमितपणे मोहिमा राबविण्यात येत असून, त्यामध्ये पाणी पुरवठा योजनांच्या बिलांचा सुध्दा समावेश आहे. चालू वीज बिलाचा भरणा न केल्यास पाणी पुरवठा योजनेचा सुध्दा वीज पुरवठा नाईलाजास्तव खंडीत करण्यात येतो. सद्यःस्थितीत राज्यात बऱ्याच ठिकाणी पाणी पुरवठा योजनांचा वीज पुरवठा थकबाकी असल्यामुळे खंडीत करण्यात आला आहे. एकंदरीत चालू योजनांपैकी बहुतांश योजनांची मोठी थकबाकी असल्यामुळे त्यांचादेखील वीज पुरवठा खंडीत होण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे. त्यामुळे उन्हाळ्यात जनतेला पिण्याचे पाणी न मिळाल्यास शासनाविषयी रोष निर्माण होण्याची शक्यता आहे.

४. वरील परिस्थितीत राज्यातील पिण्याच्या पाण्याची टंचाई व त्यावर मात करण्यासाठी संबंधित पाणी पुरवठा योजनांचा वीज पुरवठा सुरळीत ठेऊन जनतेस पिण्याच्या पाण्याची उपलब्धता होण्यासाठी सदर योजनांना सवलत देऊन त्यांचा वीज पुरवठा चालू ठेवण्यासाठी पेयजल पाणीपुरवठा संजीवनी योजनेचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. दिनांक २८ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी झालेल्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत सदरचा प्रस्ताव सादर करण्यात आला. त्यावर मंत्रिमंडळाने घेतलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

शासनातर्फे कृषी ग्राहकांसाठी प्रस्तावित केलेल्या कृषी संजीवनी योजनेच्या धर्तीवर राज्यात " पेयजल पाणी पुरवठा संजीवनी योजना-२०१५" लागू करण्यास तत्त्वतः मान्यता देण्यात येत आहे.

- १) या योजनेत स्वेच्छेने सहभागी होणाऱ्या स्थानिक स्वराज्य संस्था यांनी जून, २०१५ अखेर असणाऱ्या वीज बिलाच्या मूळ थकबाकी रक्कमेपैकी ५०% रक्कम एकरकमी किंवा दहा सलग समान मासिक हप्त्यात महावितरणकडे भरावी. या योजनेचा लाभ घेण्यासाठी संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी जुलै, २०१५ पासूनची चालू विजेची बिले विहित कालावधीत भरणे आवश्यक आहे. याशिवाय ८०% पाणीपट्टी वसूली असणे आवश्यक आहे. शहरी भागांमध्ये पाणी चोरीचे प्रमाण ५०% पेक्षा कमी असणे आवश्यक आहे.
- २) ही योजना पहिल्या टप्प्यामध्ये, राज्यात यावर्षी जाहीर करण्यात आलेल्या दुष्काळग्रस्त गावांमध्ये राबविण्यात यावी. त्याकरिता मात्र उपरोक्त पाणीपट्टी वसूली व पाणी चोरीचे प्रमाण या संबंधीच्या अटी लागू राहणार नाहीत.
- ३) मूळ थकबाकीची दहा मासिक हप्त्यांची रक्कम व चालू वीज बिलाची रक्कम संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी त्यांचे सामान्य खर्चाचे अकाउंट, इस्क्रो अकाउंटमध्ये रुपांतर करून महावितरण कंपनीस अदा करावी. स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी या योजनेत सहभागी होण्यापूर्वी किंवा या शासन निर्णयाच्या दिनांकापासून एक महिन्याच्या आत त्यांचे सामान्य खर्चाचे अकाउंट, इस्क्रो अकाउंटमध्ये रुपांतरीत करून घेणे आवश्यक राहिल. याबाबतचे आवश्यक ते निर्देश ग्रामविकास विभाग व नगर विकास विभाग यांनी त्यांच्या अधिपत्याखालील सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्थांना तात्काळ द्यावेत. तसेच जुलै, २०१५ पासूनची चालू वीज बिले अग्रक्रमाने भरण्यासाठी देखील निर्देश द्यावेत. या योजनेत सहभागी न होणाऱ्या थकबाकीदार पाणीपुरवठा योजनांचा वीज पुरवठा खंडीत करण्याची कार्यवाही महावितरण कंपनीकडून होईल.
- ४) पाणीपुरवठा ही अनिवार्य नागरी सुविधा असल्याने शासनातर्फे भरण्यात येणारी मूळ थकबाकीची उर्वरित ५०% रक्कम, या योजनेत स्वेच्छेने सहभागी होणाऱ्या स्थानिक स्वराज्य संस्थांना, त्यांना चौदाव्या वित्त आयोगांतर्गत उपलब्ध होणाऱ्या निधीतून त्या संस्थांमार्फत महावितरण कंपनीस अनुदान स्वरूपात देण्यात यावी. याबाबत देखील स्थानिक स्वराज्य संस्थांना ग्रामविकास विभाग व नगर विकास विभाग यांनी तात्काळ निर्देश निर्गमित करावेत.
- ५) महावितरण कंपनीमार्फत या योजनेत सहभागी होणाऱ्या पाणीपुरवठा योजनांच्या वीज बिलाच्या थकित रकमेवरील संपूर्ण व्याज व दंडाची रक्कम माफ करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- ६) वरील योजनेत स्वेच्छेने सहभागी होणाऱ्या स्थानिक स्वराज्य संस्थांना वीज बिलाची मूळ थकबाकीची रक्कम आणि व्याज व दंड याबाबत येणारा आर्थिक दायित्वाचा तपशील खालीलप्रमाणे राहिल :-

अ.क्र.	बाब	आर्थिक दायित्वाचे प्रमाण	प्राधिकरण	आर्थिक स्रोत
१	जून, २०१५ अखेर वीज बिलाच्या मूळ थकबाकीची रक्कम	५०%	स्थानिक स्वराज्य संस्था	स्वतःच्या उत्पन्नातून
		५०%	शासन	१४ व्या वित्त आयोगांतर्गत उपलब्ध होणाऱ्या निधीतून
२	व्याज व दंड	१००%	महावितरण	रक्कम माफ करणे

१) दुसऱ्या टप्प्यामध्ये ही योजना राज्यातील उर्वरित भागांमध्ये राबविण्यासाठी मंत्रीगट नियुक्त करण्याबाबत ऊर्जा विभागामार्फत स्वतंत्रपणे कार्यवाही करण्यात येत आहे. सदर मंत्रीगट याबाबत आवश्यक निकष ठरविण्यासाठी मार्गदर्शक तत्त्वे निश्चित करील. सदर मंत्रीगटामध्ये मा.मंत्री (वित्त), मा. मंत्री (ऊर्जा) व मा. मंत्री (पाणीपुरवठा) यांचा समावेश राहील.

८) महावितरण कंपनीने या योजनेस तात्काळ प्रसिध्दी देऊन सदर योजनेची अंमलबजावणी करण्यासाठी आवश्यक त्या सूचना सर्व संबंधितांना त्वरीत द्याव्यात व या योजनेच्या अंमलबजावणीबाबत वेळोवेळी आढावा घेऊन शासनास अहवाल सादर करावा.

२. हा शासन निर्णय, वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.३९४/१५/व्यय-१६, दि.९/११/२०१५ यास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५१११९१६१७१०१३१० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(भि. य. मंता)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
- ३) मा. मंत्री (ऊर्जा) यांचे खाजगी सचिव
- ४) मा.विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा/विधान परिषद, विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई

- ५) मुख्य सचिवांचे स्वीय सहाय्यक
- ६) अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ७) प्रधान सचिव, ग्रामविकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ८) प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ९) प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १०) महालेखापाल (लेखापरिक्षा)-१, महाराष्ट्र, मुंबई-४०००२०
- ११) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई-४०००२०
- १२) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-२, महाराष्ट्र, नागपूर
- १३) महालेखापाल (लेखापरिक्षा)-२, महाराष्ट्र, नागपूर
- १४) अधिदान व लेखाधिकारी, वांद्रे (पू) मुंबई-४०००५१.
- १५) अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई
- १६) निवासी लेखाधिकारी, मुंबई
- १७) संचालक, लेखा व कोषागरे, मुंबई
- १८) मुख्य लेखापरिक्षक, स्थानिक निधीलेखा, कोकण भवन, नवी मुंबई
- १९) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ सुत्रधार कं. मर्या. प्रकाशगड, वांद्रे(पू), मुंबई-५१
- २०) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कं. मर्या.प्रकाशगड, वांद्रे(पू), मुंबई-५१
- २१) अवर सचिव (रोखशाखा), उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २२) अवर सचिव (ऊर्जा-३), उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २३) कक्ष अधिकारी, (अर्थसंकल्प/व्यय-१६), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- २४) ऊर्जा विभागातील सर्व कार्यासने, मंत्रालय, मुंबई
- २५) निवड नस्ती (ऊर्जा-५)